

آخرین فرصت اروپا

محمدجواد ظریف در پرو کسئل با وزرای خار چه تروویکای اروپایی و فدریکاموگرینی دیدار کرد

سارا معصومی

بازگشت دوباره به میز مذاکره. این بار کم تعدادتر از قبل و البته نگاهها به جای ایالات متحده به اتحادیه اروپا دوخته شده است. مثلث فرانسه، بریتانیا و آلمان ۱۳ سال پس از آخرین باری که نتوانستند دست در دست هم توافق هسته‌ای با ایران را از گزند امریکا مصون دارند در مقر اتحادیه اروپا دور هم جمع شدند. ایران همان عضو جنگالی که امریکادر تمام این سال‌ها با تخریب متعیش کرده، همچنان میزب مذاکره و ترسک نکرده است. نه در سال ۲۰۰۵، نه در سال‌های تحریم و نه این روزها که ایالات متحده با اقدام یکجانبه خودبدهی تریں تعهدات بین‌المللی‌اش را زیر پا گذاشته، تهران به سراغ گزینه‌ای جز مذاکره و دیپلماسی نرفته است. دو سال و نیم پس از اجرای توافق هسته‌ای، تروویکای اروپایی، اتحادیه‌اروپا، روسیه‌و چین کمتر از دو ماه فرصت دارند تا ایران را به پایتختی مآندن در این توافق متقاعد کنند.

تابستان ۲۰۱۵، صدخا خبرنگار از رسانه‌های متفاوت بین‌المللی خود را به وین رسانده بودند تا خبر نخستین توافق جامع هسته‌ای میان ایران و شش کشور دیگر را مخایه کنند. با تولد برنامه جامع اقدام متعادل، ۵+۱ اروپایی بیشتر ی‌رابر شاه‌های خود حمل‌کنند. آن به طنابی متصل است که اروپا سابقه چندان مناسبی در محکم نگاه داشتن آن ندارد. وزرای خار چه بریتانیا، فرانسه و آلمان در حالی در بروکسل دور هم جمع شده‌اند که اگر قرار بر دوام برجام باشد اروپا از این پس باید بارهای بیشتری را بر شاه‌های خود حمل‌کنند.

فدریکاموگرینی، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به مرکز تلاش‌ها تبدیل شده و هر روز با اظهار نظری کم‌و بیش مشابه با روز قبل اطمینان می‌دهد که اروپا در حفظ توافق با تهران متحد است. بوریس جانسون وزیر امور خارجه انگلیس، هایکو ماس وزیر امور خارجه آلمان و ژان ایوودریان وزیر امور خارجه فرانسه نیز روز گذشته

■ **فدریکا موگرینی، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا:** ما به‌همراه وزاری خارجه انگلیس، آلمان و فرانسه در بروکسل هستیم تا به بررسی اقدام‌های مشخصی برآیدیم که می‌توانیم برای محافظت از سرمایه‌گذاری‌های اروپا و منافع راهبردی امنیتی‌مان که حفظ برجام است، انجام‌دهیم.

■ **سابرینا بلوسی، سخنگوی مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا:** گفت‌وگوی موگرینی با طرف‌بر بروکسل بسیار سازنده بود. ما با همکاری فرانسه، آلمان، انگلیس و اعضای اتحادیه اروپا در تلاش برای یافتن راه‌هایی جهت محافظت از سرمایه‌های اتحادیه اروپا هستیم.

■ **اولاف شولتس، وزیر امور دارایی آلمان:** حفظ اتحاد کشورهای اروپایی در نزاع تجاری و واشنگتن برای حفظ برجام ضروری است. این حق حاکمیت اروپا است که به ما اجازه دفاع از خود و بقا را می‌دهد.

■ **برونو لو میر، وزیر بر اقتصاد فرانسو:** می‌خواهیم منافع اقتصادی خود را در ایران حفظ کنیم. قراردادهایی که شرکت‌هایی فرانسه منعقد کرده‌اند،

بود. در یکی از آخرین نشست‌های وزرای خارجه اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ، مخالفت کشورهای چون ایتالیا با وضع تحریم‌های غیرهسته‌ای عملاً تلاش تروویکا برای تشدید فشار بر ایران به منظور رضی کردن ترامپ را ناکام‌گذاشت.

وزیر خارجه ایران در حالی مذاکرات فشرده دو و چندجانبه را در بروکسل پیش برد که اروپا فرصت چند هفته‌ای برای ثابت کردن خود به ایران دارد. تردید تهران به توانایی اروپا برای حفظ برجام به تنهایی و بدون امریکا همچنان به قوت خود باقی است. اصلی‌ترین سوال ایران از روسیه، چین و به خصوص اروپا این است که آیا اعضای باقی مانده در برجام با وجود فشارهایی که از این پس از جانب امریکا بر آنها وارد خواهد شد، می‌توانند منافع اقتصادی ایران را تامین کنند؟ شمارس در معکوس برای بازگشت تحریم‌های ایران تا ۱۸۰ روز دیگر آغاز شده و هر چند که ترزامی، نخست‌وزیر بریتانیا در گفت‌وگو با حسن روحانی از بسته پیشنهادی جدید اروپا برای تهران در بروکسل خبر داده بود اما باید دید که نکته‌های تضمین‌شده در این بسته چیست؟ اروپا برای حفظ توافق و منتفع شدن تهران از آن در نبود امریکا باید تدبیرهای اقتصادی بسیاری ببیند؛ شد: از طراحی مسیرهای بانکی ویژه برای ایران که بر مبنای یورو باشد و فراهم کردن زمینه برای فعال‌تر شدن بانک‌های ایرانی تا ایجاد سیستم پایه بر اساس یورو. از جداسازی سیستم‌های مالی خود از امریکا تا چاره‌اندیشی برای بیمه‌کشتی‌های ایران.

ترسیم آینده برجام که محمد جواد ظریف در نخستین ایستگاه تور برجامی خود یعنی پکن از آن سخن گفت همان نقشه راهی است که باید در سایه تدوین آن تمام درخواست‌های ایران به انضمام تعهد عملی برای برآورده‌سازی آنها لحاظ شود. هر چند که مذاکرات جدید میان ایران و اروپا در قالب حفظ برجام است اما متن جدیدی که احتمالاً در نتیجه آن متولد خواهد شد، متمم برجام به حساب نخواهد آمد و نقشه راهی برای ادامه مسیر در قالب توافق هسته‌ای مصوب سال ۲۰۱۵ اروپا که رابطه امریکا با اروپا را تسدن نباید دونه‌ای شده و بسیاری از تحلیلگران می‌گویند که با توجه به سابقه خصمانه ایران و امریکا در ۴ دهه گذشته و تحت فشار بدون هشیگی تهران از سوی واشنگتن، فرصت برای کار با اروپا و جود دارد اما افکار عمومی در داخل ایران باید نظرها را متمرکز بر همان موضوع تحقیق آن نیز موفقیت کاملی برای برجام نخواهد بود. به‌هر حال فشارهای سیاسی و اقتصادی امریکا نادوام‌اجرای برجام را باسخنی‌های خاص خود همراه خواهد کرد.

سرنان اتحادیه‌های اروپا یک روز پیش از راهپزنی تروویکای اروپایی و مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با تهران در بروکسل در بلغارستان دور هم جمع خواهند شد. روزهای ۱۶ و ۱۷ ماه مه، پایتخت بلغارستان شاهد بحث و تبادل نظر بین سخن‌اندریه پیامون رویلار اروپا و امریکا است که دو بخش رابطه تجاری و برجام را شامل خواهد شد. در حال حاضر نخستین نتیجه خروج امریکا از برجام، جنگ تحریمی میان اروپا و امریکا بر سر بازگشت تحریم‌های هسته‌ای ایران و تنبیه کمپانی‌های اروپایی اروپا در حالی تهران است که نخست وزیر بریتانیا در گفت‌وگو با حسن روحانی تأکید کرده بود که بسته پیشنهادی در بروکسل به ایران از سوی اروپا داده خواهد شد اما سخنگوی اتحادیه اروپا چنین مسأله‌ای را تکذیب کرده می‌گوید که چنین بسته مشخصی در حال حاضر برای ارایه وجود ندارد اما شکی وجود ندارد که اتحادیه اروپا در این توافق باقی می‌ماند. سخنگوی اتحادیه اروپا در ادامه تأکید کرده که گزینه‌های بسیاری برای حمایت از کمپانی‌ها وجود دارد اما قرار نیست در مراسم شام سرنان اتحادیه اروپا در صوفیه — پایتخت بلغارستان — بسته خاصی ارائه‌ونتهایی شود.

۱

باید اجرائی شوند. شرکت‌های فرانسوی بسیاری در حوزه صنایع دارویی و هوانوردی در ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند و این قراردادها باید رعایت شوند. باید برای حفظ «حاکمیت اقتصادی» اروپا، «همچیماتنی قطع» اتخاذ شود. ماباور کامل به حفظ منافع اقتصادی آفرانسه متعهد هستیم و یک اصل روشن داریم: زد تحریم‌های فرانسوزمینتی.

■ **بوریس جانسون، وزیر خارجه انگلیس:** تغییر رژیم در ایران هدفی نیست که باید دنبال آن باشیم چرا که تغییر رژیم در ایران لزوماً تغییری برای بهتر شدن نیست. انگلیس و اروپا همچنان توافق هسته‌ای با ایران را برای امنیت مشترک خود، حیاتی می‌دانند و کاملاً به حمایت از آن متعهد هستیم. من همچنین از امریکای می‌خواهم از اقدامی که می‌تواند طرفین باقیمانده در توافق را از برآوردن تعهدات‌شان در توافق باز دارد - شامل برداشتن تحریم‌ها از طریق تجارت مشروع - اجتناب‌کنند.

■ **سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه:** در حال حاضر توافق هسته‌ای ایران به‌شدت تحت فشار قرار گرفته است. اولتیماتوم‌هایی درباره ضرورت

توقف تجارت با ایران از جمله انتقال محصولاتی خاص به این کشور شامل خرید نفت ایران مطرح شده است. کمی چیز مشخص است. امریکا با خروج از برجام تمام حقوق خود ذیل این سند را از دست داده است چرا که در این سند مفادی وجود دارد که به مشارکت‌کنندگان در آن حقوق خاصی اعطا می‌شود. روسیه از گفت‌وگو با تمامی طرف‌های باقیمانده در برجام در رابطه با اقدامات جبرانی مشترک در قبال اقدامات یکجانبه امریکا علیه ایران حمایت می‌کند. این رویه‌ها می‌توانند روابط میان امریکا و اروپا را بطور جدی خدشه‌دار کند و اگر این اتفاق بیفتد، عواقب گسترده‌تر از مساله ایران و توافق هسته‌ای با این کشور خواهد داشت.

■ **هایک ماس، وزیر خارجه آلمان** اروپا به توافق هسته‌ای با ایران پایبند می‌ماند. ما اروپایی‌ها آنچه‌یوتوانیم انجام خواهیم داد تا توافق وین را حفظ کنیم چرا که این توافق امکان حسابگری و امنیت بیشتری ایجاد کرده است. پیام‌ما این است تا زمانی‌که ایران به توافق هسته‌ای پایبند نباشد، اروپا هم بدون وابستگی به تصمیم امریکا چنین خواهد کرد.

خبر آخر

اروپا کار امریکارا جبران کند

علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی کشوربا تأکید بر اینکه اساس مذاکره با اروپایی‌ها بر بی‌اعتمادی خواهد بود، گفت: امیدواریم ام‌جود خروج امریکا از برجام را جبران‌کنند در غیر این صورت به شرایطی به‌مراتب بالاتر از سطح پیش از برجام باز می‌گردیم. علی‌اکبر صالحی کمیسیون امنیت ملی مجلس که عصر دیروز بر گزار شد، گفت: جزئیات امکاناتی که سازمان انرژی اتمی در اختیار داشته و آمادگی دارد همانطور که مسوولان ارشد نظام تصمیم بگیرند اقدام شود، به صورت کامل و تبیین شده برای کمیسیون امنیت ملی تشریح شد. این آمادگی واقعی و حقیقی خواهد بود که البته امیدواریم هیچگاه به این وضعیت نرسیم و امیدواریم مسائل به گونه‌ای پیش برود که شرایط برگشت پذیری در امر فنی ضرورتی نداشته باشد اما آمادگی آن را داریم. اساس بر بی‌اعتمادی خواهد بود چونتازه‌مقام معظم رهبری تأکید داشتند تضمین‌های لازم گرفته‌شود از این رو نتوانمندی برای برگشت‌پذیری وجود دارد که البته نه به حالت پیشش از برجام بلکه به شرایطی خیلی بالاتر از پیش از برجام خواهد بود. رئیس سازمان انرژی اتمی کشور در پایان بایان اینکه امیدواریم اروپایی‌ها خروج امریکار برجام را جبران کرده‌و به تعهدات خود عمل کنند، خاطر نشان کرد: اگر تصمیم‌ها داده‌شود و این اتفاق بیفتد ضرورتی بر برگشت‌پذیری نداریم در غیر این صورت این آمادگی را داریم که به شرایطی به‌مراتب بالاتر از پیش از برجام بازگردیم.

زهرا آرد - حمید باباوند

«نیکول پاشینیان» رهبر انقلاب ارمنستان را روز تعطیل دیدیم؛ چند ساعت قبل از آنکه به اعضای کابین‌هاش یگو‌ید: در ست است که دولت ما، موقت است و باید تلاش کنیم تا انتخابات مجلس زودتر برگزار شود اما در همین مدت باید تلاش کنیم تا کارهای زمین مانده را برداریم و جلوتر ببریم. او کسی است که توانست آرام‌ترین انقلاب منطقه را طی کمتر از دو هفته به ثمر برساند. دو هفته‌ای که برایش از دو سال قبل تدارک دیده بود. نیکول پاشینیان روزنامه‌نگار چهل و دو ساله‌ای است که تجربه سراسر دبیری درمخاطب‌ترین روزنامه ارمنستان را دارد. او که مدتی است حضور در مجلس رهبری یک ائتلاف سیاسی را به تجربیات خود افزوده: در سال‌های قبل از همراهی با هر حرکت شتابان‌زد‌های خودداری کرده بود اما در دو سال گذشته با تمرکز روی ورزش خودش را برای یک حرکت اساسی آماده کرد. او برای آماده کردن کشور کرکتن را به شکل پیاده و با دست خالی آغاز کرد و بعد از طی مسافت بیش از صد و بیست کیلومتر به بیروان رسید و چند روز را هم بی‌وقفه در خیابان‌های این شهر از یک سو به سوی دیگری رفت. مشروح گفت‌وگو با وی به شرح زیر است:

به‌نظم از تمام پتانسیل دو کشور استفاده نمی‌شود.

کارهای زیادی برای انجام دادن داریم. پروژه‌های زیادی هست که انجام نمی‌شود. پروژه‌هایی که معلوم نیست چرا به ثمر نمی‌رسند و پروژه‌هایی که معلوم نیست چرا کند انجام می‌شود و پروژه‌هایی هست که مطابق انتظار ما پیش نمی‌رود. امیدوارم واقعاً بتوانیم این مبادلات را به حرکت بیندازیم؛ چون برای هر دو ملت مفید است.

ما حتی در زمینه تولید صنایع دفاعی، گاز و توریسم آماده سرمایه‌گذاری در ایران هستیم. سعی می‌کنیم مسیر صادرات محصولات کشاورزی و گوشت را به ایران تسهیل کنیم. ما علاقه زیادی داریم که این روابط را به سطح جدیدی برسانیم و من مطمئنم این علاقه متقابل در ایران هم وجود دارد.

■ **آیا از اولین قدمی که برای انقلاب برداشتید، هدف‌تان رسیدن به مقام نخست‌وزیری بود؟**

در سال ۲۰۰۸ هیچ حرفی را نمی‌شود قطع گفت. من از علم سیاست کارم را شروع کردم. گفتم که هیچ نیرویی نمی‌تواند جلوی ما را بگیرد. چون خواسته‌های ما همان خواسته‌های مردم است. در ۱۰ سال گذشته ما مداوم بین مردم بودیم، در این مدت همیشه موفق نبودیم و شک‌هم نسبت به حرکت ما وجود داشت تا اینکه بالاخره همه چیز مشخص شد. مساله این نیست که من کجاود چه‌مقامی باشم و خواسته‌های من هیچ ارزشی ندارد. اگر بارآمده‌اند دل نیست به حرکت ما وجود داشته و همیشه و در همه حال سعی می‌کنم صریح و راحت با مردم در ارتباط باشم.

■ **حال در کاخ ریاست جمهوری تنها هستید واز جمعیت آن همراه شما بودند خبری نیست.**

■ **خاله‌آنتی آن سوی دیوار هستند و شما در این سو باید به توقعات آنها پاسخ‌دهید.**

مردم در همین چند روز هم از تغییرات صورت گرفته شگفت‌زده هستند. در فیس‌بوک برایم می‌نویسند: «تعجب می‌کنم کاری که باید پنج‌روز در عرض پنج دقیقه انجام شد»؛ از زمانی که نخست‌وزیر شدم اقتصاد پالس‌های مثبتی نشان داده است. ما هنوز هیچ کار خاصی شروع نکرده‌ایم. از همین نتیجه می‌گیریم مقدار کمی دولت برای مردم مانع‌تراشی نکند، برای شروع کافی است.

■ **برای صدور اول چه بر نامه‌ای دارید؟** باید مردم را از باغ‌کناریم تا اقتصاد رشد کند و البته بستر مناسبی برای مبادلات خارجی هم آماده کنیم.

■ **وقتی رئیس پلیس را انتخاب کردید با اعتراض مردم رو به رو شدید؛ تصور می‌کنید چه زمانی مردم از شما خواسته‌ها داشته باشند که فراتر از توان شما یاقانون باشد؟**

■ **من با حمایت مردم به این مقام رسیدم. سعی می‌کنم دلیل تمام تصمیم‌هایم را برای مردم توضیح بدهم و هر زمانی که نتوانم خواسته‌های مردم را برآورده کنم، از این جایگاه کناره‌ی‌روم.**

■ **ما به عنوان روزنامه‌نگار همیشه منتقد هستیم اما در کار اجرائی محدودیت‌هایی وجود دارد و انسان را از ارمان‌خواهی دور می‌کند. شما به‌عنوان یک روزنامه‌نگار چطور این تناقض را در خود‌تان برطرف خواهید کرد.**

به‌نظم نخست‌وزیر هم باید مانند یک روزنامه‌نگار با همه‌چیز به دید انتقاد نگاه کند و رکود از آنجا شروع می‌شود که این دید را از دست می‌دهد. زرق و برق این محیط کار رسمی نباید باعث شود که از مردم جداشویم. روزنامه‌نگاری در تمام دوره‌فعالیت‌های سیاسی من کمک حال من بوده است و مطمئنم این بار هم این اتفاق خواهد افتاد. مهم‌ترین ویژگی روزنامه‌نگار این است که چیزهایی را می‌بیند که دیگران نمی‌بینند. فکری می‌کنم این ویژگی در دوره نخست‌وزیری به‌من بسیار کمک خواهد کرد.

■ **از روزهای اول انقلاب، فقط گفتنید انقلاب ما مغللی است. آیا بناندارید به آن رنگ و بو دهید، مثل گل لاله یا رنگ نارنجی؟** این اسم گذاری با خواست من نیست که بخوام روی آن اسمی از این دست بگذارم. این انقلاب با هیچ گل یا رنگی قابل تعریف نیست. این از دل مردم بیرون آمده و من همین هم آن را انقلاب محبت و احترام می‌نامم. بگذارای کرده‌اند. من چندبار این را در میدان جمهوری (هارابراک) گفتم. هیچ نیروی خارجی در آن دخالت نداشته و این برای ما خیلی مهم است. من بارها تأکید کرده و ضمانت داده‌ام که اجازه ورود نیروهای خارجی را نمی‌دهم چون ارمنستان و نظام آن برای من بالاترین ارزش را دارد. الان

■ **به نظر من، زنگ‌های این انقلاب در زمان حکومت سوسیالیستی نامه‌ای را به آقای گورباچف نوشتند و خبر از پایان این حکومت دادند؛ این نامه را دیده‌اید؟** خیلی جالب است. نمی‌توانسته‌اند دیدم.

■ **و آخرین سوال. گزارش‌های زنده و شخصی‌تان که هر روز از فیس‌بوک پخش می‌کنید را تا کی ادامه خواهید داد؟**

■ **این گزارش‌ها همیشه خواهد بود و دلیلی برای نبودن‌شان نیست.**

■ **آخرین سوال. گزارش‌های زنده و شخصی‌تان که هر روز از فیس‌بوک پخش می‌کنید را تا کی ادامه خواهید داد؟**

■ **این گزارش‌ها همیشه خواهد بود و دلیلی برای نبودن‌شان نیست.**

■ **آخرین سوال. گزارش‌های زنده و شخصی‌تان که هر روز از فیس‌بوک پخش می‌کنید را تا کی ادامه خواهید داد؟**

■ **این گزارش‌ها همیشه خواهد بود و دلیلی برای نبودن‌شان نیست.**